

OPONENTSKÝ POSUDEK

**rigorózní práce Mgr. Lucie Laurincové
„Úprava poměrů k nezletilým dětem.“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 85 stran výkladového textu a několik stran příloh, v nichž jsou uvedena statistická data vztahující se ke zkoumanému tématu práce. Včetně úvodu a závěru je práce rozdělena do sedmnácti kapitol. Autorka ve svém výkladu směřuje spíše k výkladu praktických otázek, na něž se zaměřuje zejména pokud jde o úpravu poměrů rodičů a dětí v souvislosti s rozvodem manželství. Autorka vychází z bohaté literatury monografické, ale též další – časopisecké i z publikací uveřejněných na webových stránkách. Autorka se zaměřila též na literaturu z oblasti rodinné mediace, protože tuto činnost, směřující ke smírnému řešení rodinných konfliktů považuje za perspektivní a doporučenou (k tomu uvádí též potřebnou informaci o Doporučení RE k rodinné mediaci).

K výkladu obecně připomínám, že je pečlivý, opatřený desítkami odkazů a poznámek, což pro způsob zpracování tématu je významné. Pokud jde o obecné úvahy postrádám stručný výklad zaměřený více než na kvantitativní stránku problematiky (statistické údaje zaměřené na rozvod manželství), o sociologické stránce problému – nejen v důsledku rozvodu manželství ale též rozpadajících se rodinných vztahů, vedoucích k tomu, že rodiče dětí spolu nežijí. Zákon o rodině této situaci odpovídá – desítky let. Obsahuje obecné ustanovení § 50 týkající se úpravy poměrů rodičů spolu nežijících k jejich dětem. Zajímá mě autorčin názor na to, zda lze předpokládat, že je více takových rodičů, kteří se dohodnou bez toho, aniž by vedli soudní řízení? Samozřejmě, že jde o případy, kde rodiče manžely nejsou.

Kladně je třeba hodnotit, že se autorka poměrně podrobně zabývá problematikou střídavé a společné výchovy dítěte, způsoby uvedenými u nás do zákona o rodině teprve v roce 1998 novelou zákona o rodině. Názor uvedený na str. 20 ve druhém odstavci považuji za správný! Také souhlasím s názorem, který autorka uvádí na jiném místě práce, že autoritativní nařízení střídavé výchovy (ač ho zákon předpokládá) je kontraproduktivní – střídavá výchova, které nepředchází dohoda rodičů je svým způsobem nesmyslná. Jen na vysvětlení („historická“), uvádím, že v původním textu návrhu novely byla v této souvislosti dohoda jako předpoklad střídavé péče uvedena, avšak úsilím jedné tehdejší poslankyně byla vypuštěna.

Dále kladně hodnotím to, že autorka spojila s výkladem střídavé a společné péče též obtížnou problematiku vyživovací povinnosti (jejího stanovení).

Zajímavá je kapitola 1.3 věnovaná problematice „bránění ve styku s nezletilými dětmi“. Autorka uvádí některé poznatky z literatury zkoumající tzv. syndrom zavrženého rodiče. Osobně si myslím, že tato literatura není plně objektivní. V životě se setkáváme s četnými případy, kdy i v rodině úplně, která se dokonce může jevit navenek jako nekonfliktní, dítě postupně zavrhne citově jednoho z rodičů. (viz. v literatuře Franz Kafka, Dopis otci). Dále bych připomněla autorčinu úvahu o vztazích rodiče s dítětem, s nímž nežije - často zapomínají na to, jak se dítě vyrovnává s novým partnerem svého rodiče (problém „macechy a otčima“).

Pokud jde o vyživovací povinnost rodičů k dětem, je taktéž pečlivě a s mnoha podrobnostmi autorkou zpracována, nicméně pokud jde o teoretické otázky je autorka poplatná literárním pramenům, které jsou ovšem v některých otázkách diskutabilní, zejména z hlediska problému „nesení práv“ a jejich „výkonu“. Osobně si myslím, že názor o „obnovování vyživovací povinnosti“ není teoreticky správný (str. 51). To, že autorka vychází z konkrétního literárního pramene jí však nevytýkám, spíše dávám k úvaze o názorové různosti v teorii i praxi.

Předložené práci nelze vytknout žádné podstatné nedostatky, pro které by nemohla být hodnocena kladně, jako odpovídající požadavkům kladeným na práci rigorózní. Autorka prokazuje schopnost samostatně s použitím bohaté literatury zpracovat téma, upozornit na významná problematická místa a uplatnění právních předpisů v praxi. Proto tuto rigorózní práci doporučuji k ústní obhajobě.

Praha leden 2008

Doc.Dr. Senta Radvanová, CSc.
oponent rigorózní práce